

**PRAVILNIK
O TEHNIČKIM NORMATIVIMA ZA UREĐAJE ZA
AUTOMATSKO ZATVARANJE VRATA ILI KLAPNI
OTPORNIH PREMA POŽARU
("Sl. list SFRJ", br. 35/80)**

Član 1

Ovim pravilnikom se propisuju tehnički normativi za primenu, projektovanje, ugradnju, ispitivanje i periodičnu kontrolu uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni otpornih prema požaru, koja u slučaju pojave dima i požara sprečavaju prodor dima i plamena u susednu prostoriju, kao i uređaja koji se uključuju ili isključuju promenom nekih od požarnih veličina.

Član 2

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom pravilniku imaju sledeće značenje:

- 1) uređaji za automatsko zatvaranje vrata ili klapni su uređaji koji vrata ili klapne, otporne prema požaru, drže otvorene ili zatvorene i pri promeni neke od požarnih veličina automatski ih zatvaraju ili otvaraju,
- 2) požarne veličine su veličine koje se u okolini mesta nastajanja požara mogu menjati i čiju promenu je moguće izmeriti posebnim uređajima (temperatura, promena koncentracije aerosola u vazduhu, veličina toplotnog zračenja i dr.),
- 3) granična vrednost požarne veličine je merna vrednost usled čijeg prekoračenja nastaje uključivanje uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni.

Član 3

Uređaji za automatsko zatvaranje ugrađuju se na svim vratima ili klapnama otpornim prema vatri i nepropusnim za dim.

Član 4

Pomoću uređaja za automatsko zatvaranje, vrata ili klapne mogu se držati otvorenim onoliko dugo koliko je potrebno radi brze evakuacije. U svim ostalim slučajevima vrata ili klapne moraju se držati zatvorena.

Član 5

Prostor potreban za zatvaranje vrata ili klapni koji su opremljeni uređajima za automatsko zatvaranje mora biti stalno slobodan.

Prostor iz stava 1 ovog člana mora biti na podu vidno obeležen i čist, bez otpadaka koji bi mogli sprečavati zatvaranje vrata ili klapni.

Član 6

U prostorijama u kojima može doći do eksplozije, prskanja ili drugih vidova brzog sagorevanja, uređaji za automatsko zatvaranje vrata ili klapni mogu se primeniti samo ako su osigurani od mehaničkog oštećenja usled ovih pojava.

Član 7

Ako su vrata ili klapne postavljene na putevima za evakuaciju, za aktiviranje uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni moraju se upotrebiti dimni detektori.

Član 8

Detektori automatskih uređaja za identifikaciju požarnih veličina moraju se postaviti na mesta na kojima se pri požaru najpre pojavljuju određene karakteristične požarne veličine.

Član 9

Detektori za aktiviranje uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni postavljaju se na zid u kome se nalazi zaštićen otvor, i to sa obe strane tog otvora postavlja se najmanje po jedan detektor bočno udaljen od otvora najviše 50 cm, ili iznad gornje ivice otvora udaljen najviše 2 m ili neposredno ispod zaštićenog otvora.

Član 10

Jednim detektorom, odnosno parom detektora kontroliše se otvor širine najviše 2,20 m. Ako se prostorije sa obe strane zaštićenog otvora štite automatskim uređajem za gašenje požara, uređaji za automatsko zatvaranje vrata ili klapni priključuju se neposredno na uređaj za gašenje, tako da pri aktiviranju uređaja za gašenje dolazi i do aktiviranja uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni.

Član 11

Uređaji za automatsko zatvaranje vrata ili klapni upotrebljavaju se samo ako su opremljeni automatskim uređajima za isključivanje ili uključivanje.

Uređaji za automatsko zatvaranje vrata ili klapni moraju biti izvedeni tako da se mogu isključiti i ručno. Deo uređaja koji služi za podešavanje za ručno otvaranje mora se nalaziti neposredno u blizini uređaja za zatvaranje i mora biti vidljiv i jednostavan za upotrebu.

Član 12

Ako je automatski uređaj za identifikaciju požarnih veličina ispravan, uređaj za automatsko zatvaranje vrata ili klapni mora se automatski zatvoriti.

Automatski uređaj za identifikaciju požarnih veličina mora biti postavljen tako da bude zaštićen od korozije, potresa, zamašćivanja i mehaničkog oštećenja.

Član 13

Za automatsko zatvaranje vrata ili klapni mogu se primeniti samo uređaji koji funkcionišu najmanje godinu dana bez regulisanja.

Član 14

Sredstva koja se koriste za prečišćavanje uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni moraju biti takva da se njihovim postavljanjem ne promene tehnička svojstva vrata ili klapni. Ako je uključen uređaj za aktiviranje uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni, uređaj za automatsko zatvaranje vrata ili klapni mora da oslobodi utvrđena vrata ili klapnu. Celokupno postrojenje mora biti izvedeno tako da je u potpunosti zaštićeno od bilo kakvog oštećenja.

Član 15

Za uređaje za aktiviranje uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni i uređaje za automatsko zatvaranje vrata ili klapni moraju se obezbediti najmanje dva nezavisna izvora snabdevanja električnom strujom, pri čemu se, sa nestankom napona u prvom, drugi izvor napajanja automatski uključuje. Uređaji iz stava 1 ovog člana moraju biti izvedeni tako da sigurno rade i pri varijacijama napona od 10%.

Član 16

Ako se uređaji za automatsko zatvaranje vrata ili klapni uključuju ili isključuju pomoću temperaturnih detektora, granične vrednosti parametara tih detektora moraju biti podešene tako da požar ne zahvati uređaj za automatsko zatvaranje pre nego što taj uređaj zatvori vrata ili klapnu. Temperaturni detektor mora aktivirati uređaj za automatsko zatvaranje vrata ili klapni najkasnije onda kad temperatura vazduha u neposrednoj blizini otvora koji se zaštićuje dostigne vrednost 75oC.

Član 17

Ako se uređaji za automatsko zatvaranje vrata ili klapni aktiviraju pomoću dimnih detektora, granične vrednosti detektora sadržaja dima u vazduhu moraju biti podešene tako da zadimljavanje zaštićene prostorije ne ometa normalno kretanje ljudi. Automatski detektori dima moraju reagovati najkasnije onda kad na ulaznom otvoru gustina dima dostigne vrednost pri kojoj slabljenje svetlosti iznosi najviše 11% na 1 m merene dužine svetlosti.

Član 18

Ako se za aktiviranje uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni koriste druge vrste detektora, granične vrednosti njihovih parametara moraju se podesiti tako da se sa sigurnošću spreči prodor dima i vatre u zaštićene prostorije. Detektori sa regulisanim graničnim vrednostima moraju se zaštititi tako da ih ne mogu dohvatiti neovlašćena lica.

Član 19

Ispitivanje uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni i uređaja za njihovo aktiviranje sastoji se od:

1) ispitivanja sposobnosti,

- 2) prijemne kontrole,
- 3) periodične kontrole.

Član 20

Ispitivanjem sposobnosti uređaja za aktiviranje uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni i uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni utvrđuje se usaglašenost mera i konstrukcionih pojedinosti sa konstrukcionim crtežima, proverava se da li je električna instalacija predviđena za priključenje u skladu sa instalacionim rešenjima prema tehničkoj dokumentaciji i kontroliše funkcionisanje tih uređaja.

Član 21

Detektori za aktiviranje uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni moraju se ispitati u pogledu:

- 1) rada u uslovima vazdušnih strujanja,
- 2) vlažne atmosfere,
- 3) vibracije i udara,
- 4) temperature okoline,
- 5) korozije.

Član 22

Ugrađen uređaj za automatsko zatvaranje vrata ili klapni ispituje se tako što se podvrgne otvaranju i zatvaranju u 1000 ponovljenih ciklusa, pri čemu ni jedanput ne sme otkazati. Pri ispitivanju se mora meriti i sila kojom uređaj deluje na vrata ili klapnu koja ne sme biti manja od 100 kN.

Član 23

Na uređajima sa prionljivim magnetima mora se proveravati sila pritiska, odnosno da li je po isključenju napajanja strujom kod takvih magneta nastala remanencija (zadržavanje magnetizma i posle prekida struje) koja može sprečiti funkcionisanje uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni.

Član 24

Prijemnom kontrolom uređaja za aktiviranje uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni i uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni proverava se preko detektora, rad celokupnog uređaja prema tehničkom uputstvu proizvođača.

Član 25

Celokupan uređaj za aktiviranje i automatsko zatvaranje vrata ili klapni mora se u upotrebi kontrolisati najmanje jedanput u dva meseca.

Član 26

Proizvođač uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni i uređaja za aktiviranje dužan je da navede raspon temperatura okoline u kojoj postrojenje može bezbedno da radi.

Član 27

Ovaj pravilnik stupa na snagu po isteku dvanaest meseci od dana objavljivanja u "Službenom listu SFRJ".